

Asukohta muutes käivituivad fantaasias Sydney või Oslo imelised eeskujud

Estonia teatri arendust on saatnud neli suurt teemat: looduskaitse, muinsuskaitse, linnaplaneerimine ja kultuuripoliitika, kirjutab sotsiaaldemokraadist aselinnapea Kaarel Oja.

Estonia teatri tuleviku küsimus, sealjuures juurdeehituse võimalikkus, on olnud algusest peale kaalutlus nelja suure teema vahel: looduskaitse, muinsuskaitse, linnaplaneerimine ja kultuuripoliitika. Seejuures pole neist ühelegi lihtsat vastust ning argumente leiab kõigis kategooriates nii poolt kui vastu.

Parim tasakaalupunkti leidmiseks lõimegi eelmise aasta sügisel Tallinna linna ja Estonia esindajatega ühise ekspertide komisjoni. Töö lähtepunktina sai sõnastatud ülesanne analüüsida ühiselt läbi Tallinna linna seisukohad ja Rahvusoper Estonia vajadused juurdeehituseks või uueks hooneks (kaardistades seejuures alternatiivseid asukohti) ning hinnata lõpuks erinevate lahenduste realistlikkust.

Tänaseks on komisjon korduvalt kohtunud ning teinud ära palju väärt tööd. Nii mitmeski keerulises küsimuses on arusaamad lähenenud ning poolt- ja vastuargumendid ühes põhjendustega konkretiseerunud.

Pooltargumendid

Kõige kaalukamalt räägib juurdeehituse kasuks kultuuripoliitiline vaade. Alustame sellest, et Estonia ruumipuudus, ooperiks sobimatu saal ja balletiks sobimatu lava on peamine põhjus, miks selle teemaga juba aastakümneid tegeleme.

See teema vajab lahendust ning kui teoreetiliselt on sobilikud nii juurdeehitus kui uus hoone, on reaalsuses neil vähemalt kolmekordselt erinev hinnasilt (suurusjärgus 100 miljonit eurot vs. 300 miljonit eurot). Lisaks mängib oma rolli Riigikogu otsus rahastada riiklikult tähtsa objektina «juurdeehitust» mitte «uut hoonet» ja nii ongi juurdeehituse lahendus meie ooperi tulevikku vaatest lihtsalt oluliselt realistlikum.

arvamus.postimee...

Rahvusoper Estonia
Estonia teater
Teater

Kõige põnevam küsimuste ring on Estonia puhul aga hoopis linnaplaneerimise valdkonnas. Alternatiivseid asukohti kaaludes jõuame kõige tõenäolisemalt ühte või teise punkti mere ääres ning loomulikult käivitavad Sydney või Oslo imelised eeskujud fantaasialennu.

Selle juures kipume aga ära unustama küsimuse, mis saaks uut hoonet rajades tänasest Estoniast. On selge, et sellele mälestisele kehtivad piirangud ei võimalda hoonet mistahes muus funktsioonis (peale teatri ja kontsertasutuse) kasutusele võtta ja see jääks tuleviku ilmselgelt alakasutatuks, halvimal juhul suisa tühjaks.

Nii jõuamegi mureni, kus Estonia lahkudes nõrgeneks Tallinna südalinn ühe väga olulise avaliku funktsioon võrra, samal ajal kui kaalukaasi teisel pool on perspektiiv ühes Peatänava ja Musumäega seda piirkonda märksa kutsuvamaks ja atraktiivsemaks muuta. Omakorda tuleb aga anda aru ka selle ülesande keerukusest, sest Tammsaare pargi ala väheneks ning see saaks olema kahest küljest piiritletud suurte hoonemahtudega (Viru keskus ja [Estonia juurdeehitus](#)).

Vastuargumendid

Kõige kaalukamad vastuargumendid juurdeehitusele on loomulikult muinsuskaitse valdkonnast: nii tänase Estonia hoone terviklik säilimine, UNESCO Tallinna vanalinna muinsuskaitseala ning maapinda peitunud bastioni müürid. Neid käsitsedes põrkuvad aga ka muinsuskaitsetelised vaated omavahel (pärandi muutumatul kujul konserveerimine vs. selle aktiivses kasutuses hoidmine vajalikke muudatusi tehes), linnaplaneerimislikest ja kultuuripoliitilistest ristumistest rääkimata.

Resoluutsus siinkohal pole aga konstruktiivne, sest bastionaalvööndisse ehitamise või mitteehitamise osas on tehtud otsuseid mõlemat pidi. Lisaks on ilmnenu just Tallinna linna ja Estonia komisjoni töö tulemusena ka üks põnev leid.

Tuleb välja, et ajalooliste bastioni müüride paiknemine tänase Estonia taga on fikseeritud vaid ammuste kirjalike allikate abil ning nende täpseid asukohti ja seisukorda ei pruugi me täna õigesti hinnata. Tõenäoliselt need küll jäävad juurdeehituse alale, kuid igatahes oleks põhjus seda väljakaevamistega uurida,

kasvõi kitsalt arheoloogilisest vaatepunktist.

Neljanda teemade plokina on laual looduskaitseks küsimused, kuid neid absoluutselt mitte pisendades julgen olla kindel, et siin oleksid kompromissid kõige lihtsamad. Kui minna [Estonia juurdeehituse](#) ja Peatänava visioonidega edasi ühiselt, leiame kindlasti viisid Tammsaare pargi lähialal rohelust isegi suurendada.

Teemade rägastik

Veelkord: teemade rägastik on keerukas ja mistahes otsus määrab nii Tallinna südalinna kui Estonia tuleviku väga pikaks ajaks, luues seejuures ka kaalukaid muinsuskaitselisi pretsedente. Kuna küsimused pole lõpuni läbi kaalutud, ei tohiks me takerduda lühilausealistesse loosungitesse, sotsiaalmeedia hääletustesse või ringi liikuvatesse visuaalidesse (mis kõik on lihtsalt protsessis sündinud katsetused erinevate hüpoteeside proovile panekuks).

Oluline on otsida vastuseid küsimustele, mida ja kuidas saab, mitte korrata, miks midagi ei saa.

Isiklikult kaldun täna [Estonia juurdeehitust](#) Pärnu maantee äärde toetama. Kas ma olen selles aga lõpuni veendunud? Kindlasti mitte. Seetõttu ongi mul hea meel, et Tallinna ja Estonia ühine komisjon kõiki keerulisi küsimusi edasi arutab ning suve alguseks neile loodetavasti põhjalikud ja kaalutletud vastused annab.